

WALKER'S HAUTE ROUTE: Z CHAMONIX DO ZERMATTU

**220 km po svetoznámej trase cez
Francúzske a Švajčiarske Alpy**

Gabriela Grofová

Walker's Haute Route: Z Chamonix do Zermattu

220 km po svetoznámej trase cez Francúzske a Švajčiarske Alpy

Walker's Haute Route: Z Chamonix do Zermattu

Gabriela Grofová

Mená, miesta, osoby a udalosti v diele sú reálne.

Vydané na vlastné náklady na Slovensku v spolupráci s Publico.sk.

© 2023 Gabriela Grofová

2023

1. vydanie

978-80-570-4856-5

Pár slov na úvod...

Haute Route je názov pre alpský prechod z Chamonix pod Mont Blancom do Zermattu pod Matterhornom. Celá trasa meria okolo 200 km, pričom existujú rôzne varianty pre niektoré etapy. Niektoré vedú priamo k ďalšiemu miestu na prenocovanie, iné prechádzajú náročnejším terénom, no sú obohatené o ďalšie skvostné alpské zákutia. Je na každom turistovi, aby si zvolil variant, ktorý mu vyhovuje. Trasa je podstatne známejšia vo svete skialpinizmu, pretože je s obľubou absolvovaná na lyžiach. Jej o niečo menej známa letná verzia pre milovníkov „vibramiek“ dostala podľa toho prívlastok „Walker’s“.

Celá trasa sa dá absolvovať za 9-12 dní, môj plán bol 11. Prevýšenie každej etapy dosahuje priemerne 1300 m. Pre porovnanie, rovnaké prevýšenie turista absolvuje pri výstupe na tatranské štíty, takže si môžete predstaviť náročnosť trasy ako 11 dní po sebe výstup na Kriváň. K tomu prirátajte nadmorskú výšku, ktorá viackrát útočí na 3000 m n. m., 15-kilový batoh na pleciah a dostanete kombináciu ozaj nádherného, no fyzicky poriadne vyčerpávajúceho alpského treku.

Po 2 rokoch od môjho prechodu Cesty SNP a úspešnom zložení bakalárskych štátnic som sa rozhodla tento náročný alpský trek absolvovať. Etapy som sa snažila plánovať tak, aby som zo všetkých variant vybrala ten najkrajší a najzaujímavejší. Vznikla kombinácia náročných dní s prechodom niekoľkých vysokých priesmykov, návštev horských stredísk a malebných alpských dedín, no aj oddychový etáp, ktoré po horských prémiiach prídu vhod.

Výbava na trek bola s pár obmenami rovnaká ako počas Cesty SNP. Teraz som sa rozhodla vziať so sebou aj ultraľahký stan, pretože vo švajčiarskych hoteloch sa človek nedoplatí. Ďalej sa do výbavy dostala malá lekárnička z Decathlonu a nový ultraľahký páperový spacák. Zvyšok ostal rovnaký ako z SNP-čky.

Vyzbrojená 15-kilovým batohom, negatívnym Covid testom, čerstvým bakalárskym titulom, plnou peňaženkou a železničným sieťovým lístkom Interrail som v nedeľu 3.7.2022 poobede dorazila do bratislavskej Petržalky, aby som ráno mohla zahájiť 16 hodinové vlakové putovanie naprieč Európou až pod Mont-Blanc.

Moja finálna výbava na prechod WHR bola:

- Ruksak 45 l a palice
- Samonafukovacia karimatka + páperový ultraľahký spacák Sir Joseph Koteka III 500 + ultraľahký jednomiestny stan Ferrino Lightent 1
- Varič, plynová bomba, ešus a plastový turistický príbor
- 3x funkčné tričko s krátkym rukávom, 2x nohavice (tie, ktoré sa dajú nad kolenom odzipsovať a sú z nich šortky), 4x ponožky, 1 legíny a 1 Merino tričko s dlhým rukávom, mikina a GoreTex pláštenka, šiltovka
- Čelovka, dezinfekčné tablety na vodu, švajčiarsky nožík
- Mydlo, uterák, hrebeň, malé balenie šampónu a zubná kefka s pastou
- Turistická lekárnička pre prvú pomoc s dodatočne pridanými Ibalginom, liekmi na alergiu, vrecúškami s magnéziom
- Šumivý multivitamín a tabletky s elektrolytmi, opaľovací krém
- Bežecké trailovky La Sportiva Ultra Raptor GTX
- Mobil + powerbanka
- Jedlo na 4 dni a 2 l fľaša s vodou (potraviny sú vo Švajčiarsku drahšie ako u nás a až na tretí deň bol po trase superkmaret, voda sa dala dopĺňať celkom často)

Denný harmonogram WHR

Chamonix-Mont-Blanc -> Zermatt, 186,5 km, celkový čas 88:15 h

0. Presun do Chamonix-Mont-Blanc vlakom
Bratislava-Petržalka -> Viedeň ->
Zürich -> Visp -> Martigny ->
Chamonix-Mont-Blanc	6. Arolla, camping -> La Gouille
3,6 km, prevýšenie 60 m, 1:15 h
1. Chamonix -> Col de Balme*
19 km, prevýšenie 1280 m, 8:00 h	7. Villa -> Zinal
20,5 km, prevýšenie 1770 m, 9:30 h
2. Col de Balme -> Relais d'Arpette
14,6 km, prevýšenie 1380 m, 6:30 h	8. Zinal -> Gruben
22 km, prevýšenie 1480 m, 10:30 h
3. Relais d'Arpette -> Verbier
21,5 km, prevýšenie 1050 m, 8:30 h	9. Gruben -> Sankt Niklaus, Jungen
13,5 km, prevýšenie 1150 m, 9:00 h
4. Verbier, Les Ruinettes -> Cabane
de Prafleuri
16 km, prevýšenie 1250 m, 10:30 h	10. Grächen -> Sankt Niklaus
14,2 km, prevýšenie 1000 m, 6:00 h
Randa -> Europahütte
3,7 km, prevýšenie 850 m, 2:00 h
5. Cabane de Prafleuri -> Arolla,
camping
19 km, prevýšenie 860 m, 8:00 h	11. Europahütte -> Zermatt
19 km, prevýšenie 1240 m, 8:30 h
	12. Cesta domov
Zermatt -> Visp -> Zurich ->
Bratislava hl. -> Žilina

*údaje o časoch, vzdialenosti a výškových metroch sú získané z portálu mapy.cz.

Deň 0

Bratislava-Petržalka -> Viedeň -> Zürich -> Visp -> Martigny -> Chamonix-Mont-Blanc

Deň začal veľmi skoro. Po pár hodinách spánku v jednom petržalskom hoteli 3:45 vyrážam. Na stanicu je to asi 15 minút pešo, no takto v tme si nechávam časovú rezervu, keby som niekde cestou poblúdila. Našťastie, nestane sa, a keď dorazím na stanicu, môžem si odfajknúť prvých 1,5 km v nohách.

Vlak do Viedne odchádza presne 4:15 a stojí na nástupišti už teraz. Míňa sa minúta za minútou, padne čas odchodu a spolu s niekoľkými rannými vtáčatami, ktorí so mnou čakajú na nástupišti, sa stále dobýjame do vagóna. S každou ubiehajúcou sekundou mám väčší a väčší pocit, že vďaka našim vlakom tento výlet skončí skôr, než poriadne začne.

Nakoniec sa rušňovodičovi podarí vlak spojzduť a vyrážame s meškaním 10 minút. Na prestup vo Viedni do Zürichu mám štvrt'hodiny, takže by som ho mala stihnúť „LTT“ (len tak-tak). Postupne meškanie s'ahujeme, vďaka čomu mi odľahne. Asi len naše železnice dokážu človeku spôsobiť menší infarkt už ráno o 4:00...

5:30 prestúpim na viedenskej hlavnej stanici do vlaku smer Zürich a nasleduje 8 hodín trmácania sa naprieč Rakúskom a kúskom Lichtenštajnska až do Švajčiarska. RailJet Xpress si to valí za Viedňou rýchlosťou 230 km/h, kúsok vedľa vo vagóne počujem partičku českých turistov, ktorí nikde nesmú chýbať, vyťahujem zásoby z batoha, aby som ho čím skôr odľahčila a chytá má nadšenie z nadchádzajúceho dobrodružstva.

Ani sa nenazdám, prechádzame cez Salzburg a okolitá krajina začína nadobúdať alpské kontúry. Po tom urputnom boji s karanténou depresiou spojenou s online školou cez pandémiu Covidu a následnom drvení sa 650 strán na štátnice si konečne užívam voľno. A kde je lepšie si užívať, než na horách 1500 km od domova? Aj keď mám trochu nervy z toho, na akú vec som sa to dala, radosť z dovolenky jednoznačne prevláda. Vďaka skúsenostiam nadobudnutým z SNP-čky už viem, ako „na to“. Neviem, čo presne mám čakať od vybranej trasy, no viem aspoň, ako si ktorý deň naplánovať a čomu sa počas jednotlivých dní vyhnúť. Pravidelné jedlo a dostatočná regenerácia bude základ úspechu celej expedície.

Druhým pilierom, dúfam, úspechu je fakt, že som sa vybrala do sveta sama. Počas prechodu Cesty SNP som si vyskúšala šliapať podobný trek s ľuďmi, ktorí síce mali rovnaký cieľ, ale neboli „moja krvná skupina.“ Inak povedané, na takýto výlet treba part'áka, s ktorým už čo-to zažité máte, poznáte sa. Prípadne sa na vás usmeje šťastie a podarí sa vám to, čo mne na Ceste SNP nevyšlo – nájsť náhodou človeka, s ktorým si sadnete.

Pozerám sa z okna vlaku a spomínam si na všetkých ľuďoch, ktorých som na výprave naprieč Slovenskom stretla. Pokiaľ viem, všetci úspešne dorazili na Devín, každý svojím štýlom a tempom. Niektorí pridali príspevky na Facebook, u iných sme prehodili zopár slov až o pár mesiacov neskôr. Pred mojou samotnou výpravou som prečítala nejeden cestopis a všetci sa zhodovali, že stretnutia počas SNP-čky sú nezabudnuteľné. Ja som toto šťastie nemala. Síce mám svojich bývalých spolupútnikov stále medzi kontaktmi, no tam to končí. Nakoniec som na Devín dorazila sama a v podstate, celú trasu si musíte odšliapať sami, nikto to za vás neurobí. Na prechod Haute Route volím rovnakú stratégiu, ktorá sa osvedčila – ísť podľa seba, svojej chuti, energie a motivácie. Ak cestou stretnem niekoho, s kým budeme ten alebo ten úsek zdieľať, určite ma to poteší. Ale bude to nezáväzná, pôjdeme spolu len kým nám to bude vyhovovať. Sama som zvedavá. Minimálne na chatách večer by som mohla s niekým pokecať, ale uvidíme.

Na švajčiarskych hraniciach ma z úvah vytrhne nemilé prekvapenie. 7 hodín sme išli načas, no teraz akurát musíme vychytať výluky a naberieme až 30 minút meškanie. Teda, kam sa podela tá povestná švajčiarska presnosť? Cítim sa presne ako doma...

Záverečný úsek okolo Zürišského jazera už neviem obsedieť. Do toho prepočítavam všetky možnosti, ako pokračovať ďalej a doraziť do Chamonix, pokiaľ možno, ešte dnes. Pri výbere dopravy na tento trek som rátala s povestou švajčiarskych vlakov a myslela som si, že 7 minút na prestup bohato stačí. Evidentne nie.

Vlaky som si vybrala na základe 2 nepriestrelných argumentov – ceny a (ne)komplikovanosti. Keby som chcela letieť, tak či tak by som sa musela dopraviť do Viedne, následne niekde v Ženeve kúpiť predraženú plynovú bombu a do Chamonix aj tak doraziť predraženým švajčiarskym vlakom. Interrail mi umožňuje sa 4 dni z mesiaca vozit' neobmedzene po Európe, môžem sadnúť do hociktorého vlaku, nemám problémy s batožinou a cena lístku je približne rovnaká ako jedna letenka z Viedne do Ženevy.

O 14:00 vystupujem konečne v Zürichu a bežím do staničnej budovy, aby som sa stihla zorientovať a stihla ďalší vlak. Miestna stanica pripomína poriadny labyrint, no nakoniec nachádzam správne nástupište a veľmi rýchlo pokračujem v ceste vo vlaku smer Visp. Tento taktiež mešká. Síce len 5 minút, no aj tak. Uvažujem, či len ja mám na tie vlaky zlú karmu, alebo už ani tu vo Švajčiarsku nie sú, čo bývali.

Pri pohľade z okna sa teším. Vonku leje ako z krhly, presne podľa predpovede počasia. Dnes má byť ešte škaredo, ale od zajtra celý nasledujúci týždeň krásne. Avšak, ako sa vraví „za horami iný svet“. V tomto prípade dané tvrdenie jednoznačne platí, keďže ako preletíme cez Lötschbergský tunel, zalejú nás slnečné lúče a ukážu sa vysoké okolité štíty.

Vo Vispe doslova preskočím na ďalší vlak, tentoraz do Martigny a začínam mať sedenia plné zuby. Už len z Martigny do Vallorcine a hurá, Chamonix! Konečne prvý švajčiarsky vlak, ktorý ide načas! Teraz by sa mi to meškanie práve zišlo, pretože v Martigny mám skoro 45 minút čas.

Na záver dlhého cestovateľského dňa ma na stanici v Martigny chytí letná prehánka a neplánovane si užijem jazdu Mont-Blanc expresom. Ide o zubačku driapajúcu sa do priesmyku a s parádnym výhľadom na okolité vrchy. Jazda končí vo Vallorcine, kde konečne prestúpim na posledný vlak a okolo 18:40 prichádzam do Chamonix pod Mont Blancom. 4:15 som ešte stála na stanici v Petržalke a dúfala, že výlet neskončí skôr než začne. Teraz, po 16 hodinách vo vlaku som konečne tu!

Na stanici musí padnúť zahajujúca fotka a treba rozhybať stuhnuté končatiny na približne 1 km dlhej trase do najbližšieho kempu. Ubytujem sa, dostanem miesto hneď vedľa partie Čechov, navarím si ľahkú večeru v podobe sáčkovej polievky, postavím stan a ľahnem si spať.

Kempujem priamo pod masívom Mont-Blancu, sama ďaleko od domu. Nad vrcholkami štítov sa zbierajú čierne mračná, aspoň otestujem nepremokavosť stanu v búrke. Zaspávam veľmi rýchlo a teším sa na zajtrajšie zahájenie 2-týždňového alpského turistického dobrodružstva!

Deň 1

Chamonix-Mont-Blanc -> Col de Balme

V noci sa nad údolím prehánala jedna búrka za druhou a niekoľkokrát ma zobudili. Našťastie, ultraľahký stan s garantovanou nepremokavosťou svojej povesti dostál a ja som aj počas najsilnejšieho dažďa ostala v suchu. Nad ránom sa konečne prestali všetci čerti ženiť a slušne sa ochladilo.

Okolo 7:00 ma zobudí slnko presvitajúce do stanu. Pomaly vylietam zo spacáku, vyberám raňajky a balím celý kemping. Po nočnom daždi je všetko poriadne mokré, vrátane časti môjho batoha a, samozrejme, stanu. Začína to parádne, hneď musím veci sušiť.

8:30 hádzem ten 15-kilový batoh na plec a kemping Les Arolles, kúsok za dolnú stanicou lanovky na Aiguille du Midi, opúšťam. Prvé kilometre ma vedú cez mesto. Postupne mímam spomínanú stanicu lanovky a fotím sa pri soche Horaca Bénédicta de Saussure a Jacquesa Balmata, ktorá patrí medzi najznámejšie pamiatky v okolí.

Na námestí Place du Mont Blanc oficiálne začínam prechod Haute Route. Snažím sa nájsť nejaký smerník alebo aspoň turistickú značku, avšak neúspešne. Vyberám mapu a zisťujem, že z Chamonix vedie Haute Route po hlavnej ceste smerom k záveru údolia. Postupne za sebou zanechávam všetky domy a fotím prvé výhľady na Mont Blanc. Občas, pokiaľ vidím chodník popri ceste, mením asfalt za túto pohodlnejšiu možnosť. Stále sa stúpa do kopca, ale ten je taký mierny, že ho ani necítim. Horšie je zvyknúť si opäť na ten ťažký batoh, ale zatiaľ to nejako ide.

Približne po hodine kráčania prichádzam do dediny Les Praz de Chamonix a na miestnom kruhovom objazde chvíľku blúdím. Konečne nachádzam aj smerník, ale šípka ukazuje niekde medzi jednu a druhú odbočku, preto vyberám opäť mapu. Prechádzam cez koľajnice a bočnou asfaltkou pokračujem vpred. Stále sa držím povedľa hlavnej cesty, ale tu ma aspoň neobiehajú autá. Počasie je od rána parádne. Nad hlavou mám modrú oblohu, ale začína byť poriadne teplo. Dúfam, že sa čoskoro schovám z asfaltu niekam do lesa.

Výhľad na masív Mont Blancu z cesty do Chamonix.

Prejde ďalšia necelá hodina a moje želanie sa splní. V ďalšej dedine s názvom Les Tines značka odbočuje z hlavnej cesty a za mostom stúpa do lesa smer Petit Balcon Sud. A hneď riadny strmák! Prvý kopec, vlečiem sa z nohy na nohu a nadávam, prečo som doma viac netrénovala s takým ťažkým batohom. Pomaličky vyleziem hore a užívam si kúsok rovinky. Avšak, kopec neskončil, vzápätí stúpanie pokračuje, občas strmšie, občas tiahlo. Ale aspoň tu nie je až také teplo ako na ceste...

Zdolávam ešte jednu strmú serpentínu a som konečne na najvyššom bode tejto časti etapy. Ďalej sa ide viac-menej po rovinke. Míňam pár akých-takých výhľadov, asi 2 drevené mosty a rozhodnem sa oprat' tričko v miestnom potoku. S praním sa zvezie aj prvá krátka prestávka na odľahčenie batoha. Mám jedlo na 4 dni, neviem kedy nájdem prvý obchod. Voľba padne na 3-Bitku a zopár kuskov sušených brusníc v čokoláde. Neseďím však dlho, cez obed bude najväčšie teplo a vtedy už chcem mať aspoň polovicu dnešného dňa za sebou.

Do dediny Argentière prichádzam po vyprahnutom chodníku popri trati. Rozhodujem sa, či využijem jednu z reštaurácií na obednú pauzu, ale keďže mám jedla dosť, dnes zrejme vyhrá chleba s klobásou. V strede dediny odbočujem vpravo a po 1 km nechávam civilizáciu zase za sebou. Vystúpam pár metrov popri chatách k najbližšiemu smerníku a v tieni stromov vyberám obed z vlastných zásob. Počas prestávky prechádza okolo niekoľko turistov. Niektorí sa len pozdravia, iní aj prehodia pár slov a ja si vravím, že možno oprášim aj moju starú známu francúzštinu.

Po obede ma čaká druhý relatívne dlhý výstup dňa. Musím sa vydriapať na vrch poriadne strmého svahu, ale vďaka vybudovaným serpentínam sa ide celkom dobre. 150 výškových metrov po ďalší smerník zdolávam rýchlo a po horské stredisko Le Tour ma chodník vedie približne po vrstevnici. Pomedzi stromy konečne vykúkajú ostré alpské štíty a takto v druhej polovici dňa ma chytá fotografická nálada. Nahadzujem rýchlejšie tempo a s pár ďalšími zastávkami na fotku schádzam do horského strediska. Križujem prvú ľadovcovú rieku a pod záverečným kopcom dňa si dávam krátku prestávku na chladenú Coca-Colu.

Horské stredisko Le Tour spolu s počiatkom výstupu na Col de Balme popri lanovke.

Vyhliadnem si bufet priam pri chodníku a pri spodnej stanici lanovky. Keby sa dalo, lanovku by som aj využila a ušetrila minimálne 500 výškových metrov. Lenže, lanovka v rekonštrukcii, tak si musím celý kopec poctivo vyšliapnuť po svojich. V priebehu dňa postupne pribúdali oblaky, ktoré poctivo zakrývajú páliace slnko, tak sa snáď pôjde dobre.

O 14:00 zahajujem záverečný dnešný výstup do priesmyku Col de Balme. Prvé metre od bufetu ma vedie široká kamenistá cesta. Značku som zas nikde nevidela, preto chvíľu váham, či ísť po ceste stále alebo odbočiť na chodník. Nakoniec vyhral chodník.

Prekračujem prvý elektrický plot (takých ešte bude...) a až po priesmyk sa držím daného chodníka. Oproti mne schádza kopa turistov, pričom s každým sa pozdravím, ale na dlhšie vykecávanie nemám čas. Strmák je to riadny a na otvorenej lúke, napriek oblakom, teplota dosahuje vysokú hodnotu. Našťastie sa ide po serpentínach, tak síce z nohy na nohu a s vyplazeným jazykom, no poctivo vyliezam na vrchol lanovky.

Pri hornej stanici lanovky je čulý stavebný ruch. Konečne vidím aj nejakú značku, aj keď ide len o usmernenie turistov na obchádzku pešej trasy okolo staveniska. Do priesmyku mi ostávajú nejaké 2 km. Za mnou sa ukazuje krásny výhľad na celé údolie a pomedzi mraky vykúka vrchol Mont Blancu. Vyťahujem ďalšie jedlo zo zásoby a na pár minút si na tráve ten výhľad užívam. Neoddychujem však dlho, radšej budem ležať v posteli na chate. Na prvý deň s 15 kg na chrbte mám celkom dosť.

Hádzem batoh na chrbát a pomalým tempom stúpam ďalej. Teraz sa ide po širokej alpskej lúke. V okolí počuť zvonce kráv, za mnou sa týči najvyšší vrch Európy a ako sa blížim k vrcholu, dvíha sa vietor. Ešte padne jedna krátka prestávka, míňam posledný smerník a už sa predomnou ukáže chata Chalet du Col de Balme – cieľ dnešnej etapy. Tento záverečný výstup od hornej stanici lanovky bol celkom pohodový, ale na prvý deň rozhodne stačilo.

Výhľad do údolia od hornej stanice lanovky.